

Goed Gesprek Methode

In gesprek over het (in)formele netwerk van de
persoon met een zorgbehoefte, met aandacht voor
de culturele en religieuze identiteit.

Oktober 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding De Goed Gesprek Methode	3
Aandachtspunten	3
Benodigdheden	3
Gebruik Stappenplan	4
Extra informatie bij inzet van de Goed Gesprek Methode	4
Legenda	5
Tabel 1	5
Figuur 1	5
Gespreksthema's	6
Reflecteren op het gesprek	6
Overige bronnen en hulpmiddelen	7
Colofon	8

De Goed Gesprek Methode

De Goed Gesprek Methode is ontwikkeld voor professionals die werken met personen met een zorgbehoefte of kwetsbare gezondheid. In de rest van dit hulpmiddel spreken we van de zorgvrager.

Deze methode helpt bij het in kaart brengen van het informele en formele netwerk van de zorgvrager. Het biedt ondersteuning bij gesprekken over de rollen, taken en onderlinge verhoudingen van alle betrokkenen. Met de Goed Gesprek Methode kun je door het stellen van gerichte vragen het gesprek over zorgtaken en betrokkenen op gang brengen. Dit gesprek kan helpen bij:

- Het in kaart brengen van het netwerk van de zorgvrager;
- Het opbouwen van een vertrouwensband en relatie;
- Het bespreken van de benodigde vervolgstappen en acties rondom zorg en ondersteuning;
- Het verkrijgen van inzicht in welke personen benaderd moeten worden voor specifieke onderwerpen, gebeurtenissen en acties.

Daarnaast ondersteunt de Goed Gesprek Methode bij het in kaart brengen van de culturele en religieuze identiteit van de zorgvrager.

Aandachtspunten

De Goed Gesprek Methode is niet bedoeld voor gebruik tijdens het eerste gesprek. Er moet al eerder contact geweest zijn tussen jou en de zorgvrager.

- Probeer de Goed Gesprek Methode eerst toe te passen in een gesprek met de zorgvrager. Als dit niet mogelijk is, heeft de voorkeur om het gesprek samen met de zorgvrager en de mantelzorger te voeren. Als ook dat niet lukt, wordt aangeraden om de Goed Gesprek Methode te gebruiken in een gesprek met de mantelzorger vanuit het perspectief van de zorgvrager.
- Vraag altijd toestemming aan de zorgvrager en/of mantelzorger(s) om de verkregen informatie op te schrijven of te tekenen.
- Het is optioneel om de tekening van het (in)formele netwerk achteraf te maken, als het gesprek te snel verloopt en het tekenen niet gelijktijdig met het gesprek kan plaatsvinden.
- Het kan uitdagend zijn om de Goed Gesprek Methode binnen één gesprek volledig toe te passen. Neem de tijd en plan indien nodig meerdere gesprekken in.
- Het is belangrijk om samen met de zorgvrager en/of de mantelzorger(s) te reflecteren op het gesprek. Controleer of alles klopt en volledig is, en bespreek samen eventuele vervolgstappen.

Benodigdheden

- Goed Gesprek Methode
- Pen/potlood
- Papier (het liefst A4 formaat)

Stappenplan

Je gaat stap voor stap het (in)formele netwerk tekenen samen met de zorgvrager en/of mantelzorger(s). Een voorbeeld van een (in)formeel netwerk is te zien in figuur 1 op pagina 9.

→ Stap 1: Zorgvrager Centraal

Teken een cirkel in het midden van het papier en schrijf de naam van de zorgvrager erin. De zorgvrager staat centraal in het netwerk.

→ Stap 2: Relatie

Bespreek welke personen in het netwerk van de zorgvrager betrokken zijn bij de zorg en ondersteuning. Teken grotere cirkels voor personen met een belangrijke rol en kleinere cirkels voor degenen met een minder belangrijke rol.

→ Stap 3: Rollen en Taken

Identificeer de rol en taken van elke persoon binnen het netwerk van de zorgvrager. Noteer de rol onder de naam van de betreffende persoon.

→ Stap 4: Relatiebeschrijving

Beschrijf kort onder de naam van elke persoon wat de relatie is met de zorgvrager (bijvoorbeeld dochter, echtgenoot, pastoor, vriend(in)).

→ Stap 5: Relatietype

Geef de aard van de relatie met de zorgvrager aan door verschillende soorten lijntjes te gebruiken. Je kunt kiezen uit een goede relatie, aanwezige relatie, moeizame relatie, of een relatie op de achtergrond.

→ Stap 6: Controle

Controleer altijd met de zorgvrager en/of de mantelzorger(s) of de tekening klopt. Bespreek het samen en loop alle details door om te zorgen dat het netwerk correct is weergegeven.

Extra informatie bij inzet van de Goed Gesprek Methode

- Gebruik de gespreksthema's om de betrokkenen, hun taken en rollen nog beter in kaart te brengen. Daarnaast ondersteunen de gespreksthema's en de vragen bij het in kaart brengen van de culturele en religieuze identiteit.
- De voorbeelden van rollen en taken, inclusief bijbehorende gespreksthema's, zijn optioneel. Dit betekent dat sommige rollen en taken mogelijk niet van toepassing zijn en dat je aanvullende rollen of taken moet toevoegen op basis van de specifieke situatie.
- Naast de relatie met de zorgvrager, kunnen ook onderlinge relaties tussen betrokkenen waardevol zijn om te visualiseren.

Gebruik

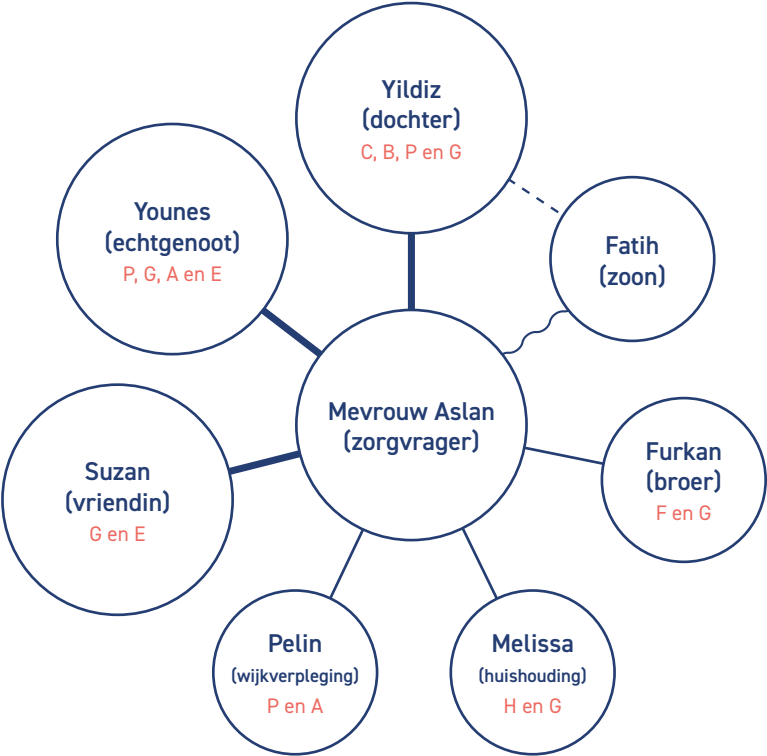
Voorbeeld van het formele en informele netwerk van de zorgvrager met de rollen en (onderlinge) relaties weergeven.

- Rondjes: Hoe groter de cirkel, hoe belangrijker de persoon is voor de zorgvrager.
- Relatie met de cliënt: Het is niet alleen belangrijk om de relatie tussen de cliënt en de betrokkenen te tonen, maar ook om de onderlinge relaties tussen deze betrokkenen te visualiseren. Deze onderlinge relaties kun je aangeven met verschillende soorten lijntjes:

Moeizame relatie

~~~~

Overzicht met te gebruiken letters en bijbehorende gesprekskaarten

Letter	Betekenis	Voorbeelden	Gespreksthema's
A	Advies, uitwisselen informatie en vertolking	Huisarts, POH, maatschappelijk werker, vrijwilliger en familielid, tolk?	'Overige vormen van zorg; professionele zorg; cultuur'
B	Beslisser	Vervolg medisch traject en medicatie gebruik	'Belangrijke beslissingen'
C	Contactpersoon	Veranderingen in gezondheid, noodsituaties, incident en belangrijke vragen	'Belangrijke beslissingen'
F	Financiën	Bankieren en bewindvoering	'Belangrijke beslissingen'
G	Gezelschap	Praatje maken, kopje koffie drinken, uitje naar de stad, wandelen/fietsen en kerkbezoek	'Emotionele zorg'
H	Huishoudelijke hulp	Schoonmaken, stofzuigen, plantenverzorging en koken	'Fysieke zorg'
E	Emotionele steun en zingeving	Geloofsovertuiging, zingeving, spiritualiteit, rouwverwerking, verdriet en familieproblemen	'Emotionele zorg'
P	Persoonlijke verzorging	Douchen, aankleden en toiletgang	'Fysieke zorg'

! Let op: bovenstaande zijn voorbeelden. Je kunt in overleg beslissen welke letters (dus welke personen en welke bijbehorende taken) je weergeeft.

Gespreksthema's

We hebben in totaal 8 gespreksthema's, elk met een specifiek onderwerp en bijbehorende vragen. Deze thema's kunnen jou en de zorgvrager helpen om de belangrijkste personen en hun rollen en taken in kaart te brengen. De vragen houden ook rekening met culturele en religieuze aspecten.

De gespreksthema's dienen als inspiratie en kunnen je helpen bij het formuleren van vragen over essentiële thema's. Ze zijn optioneel, dus je kunt ook je eigen vragen stellen om het (in)formele netwerk van de zorgvrager te verkennen. In de vragen verwijzen we naar de "zorgvrager" als voorbeeldterm. Voel je vrij om andere termen te gebruiken als "zorgvrager" niet geschikt is voor jouw beroep of situatie.

Reflecteren op het gesprek

Nu het (in)formele netwerk van de zorgvrager is uitgetekend, is het belangrijk om samen met de zorgvrager (of de persoon met wie je het netwerk hebt ingevuld) terug te kijken op het uitgetekende netwerk en de weergegeven relaties. Dit kan zowel verhelderend als confronterend zijn. Het is daarom cruciaal om voldoende tijd te nemen voor deze reflectie. Het thema "Reflectie op het gesprek," kan hierbij helpen en ondersteunen bij het proces.

Overzicht gespreksthema's

Culturele & religieuze identiteit

Rol van gesprekspartner

Fysieke zorg

Emotionele zorg

Belangrijke beslissingen

Professionele zorg

Overige vormen van zorg

Reflectie op het gesprek

Interessante websites en organisaties

Er zijn veel verschillende instrumenten en bronnen om de situatie rondom de persoon een zorgbehoefte of kwetsbare gezondheid en de mantelzorger in kaart te brengen. Sommige van deze instrumenten en bronnen zijn goed toe te passen in een situatie waar je te maken hebt met personen met een migratieachtergrond. Hieronder vind je enkele interessante websites en organisaties die ondersteunend kunnen zijn.

→ Hogeschool Windesheim, lectoraat Goed Leven met Dementie

Het lectoraat Goed Leven met Dementie heeft ervaring en expertise op het gebied van goede zorg en ondersteuning voor mensen met dementie en hun netwerk. Praktijkgericht onderzoek wordt verbonden met het onderzoek, zodat (toekomstige) professionals de meest recente onderzoeksresultaten meenemen in hun professionele ontwikkeling. Het lectoraat heeft aandacht voor het behoud van autonomie, inclusie, participatie, waardigheid, welbevinden en zingeving. Via de website kun je meer informatie vinden over onderzoeken die worden uitgevoerd (in samenwerking met de praktijk), trainingen die worden aangeboden en hulpmiddelen die zijn ontwikkeld speciaal voor zorg-professionals. Kijk op de website van het lectoraat Goed leven met Dementie voor het uitgebreide aanbod: www.windesheim.nl/onderzoek/lectoraten/goed-leven-met-dementie

→ Kenniscentrum Inclusief Samenleven

Het Kenniscentrum Inclusief Samenleven (KIS) biedt kennis over vraagstukken rond integratie, migratie en diversiteit. Praktische en diepgaande informatie met bijvoorbeeld artikelen, blogs, publicaties en video's zijn gebundeld in thema's op de website. Kijk voor het hele aanbod op de website: www.kis.nl

→ Huisarts Migrant

De website voor zorgverleners met vragen over zorg en gezondheid voor migranten, vluchtelingen en patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden. Deze website biedt informatie aan over onder andere taalbarrières, cultuurverschillen, verschillen in ziekte en behandeling in relatie tot etniciteit, migratie en sociaal economische positie en voorlichtingsmateriaal in eenvoudig Nederlands en andere talen. Kijk voor het hele aanbod op de website: www.huisarts-migrant.nl

→ Pharos

Het landelijk expertisecentrum heeft als doel bij te dragen aan het terugdringen van gezondheidsverschillen. Zij bieden onderzoek, advies, trainingen en workshops. Daarmee willen ze bijdragen aan gezondheid en kwaliteit van zorg voor iedereen in Nederland. Kijk op de website van Pharos voor hun uitgebreide aanbod aan trainingen en hulpmiddelen voor zowel professionals als de doelgroepen zelf: www.pharos.nl

→ Alzheimer Nederland

Alzheimer Nederland biedt informatie aan over dementie. Deze informatie in de vorm van brochures, filmpjes, tools maar ook trainingen en voorlichtingen is te vinden op hun website. Ook bieden zij bijvoorbeeld informatie aan in andere talen en hebben zij een toolkit (SignaLeren) waarmee informatie over dementie in andere talen gegeven kan worden. Kijk voor het hele aanbod op hun website: www.alzheimer-nederland.nl

Colofon

Goed Gesprek Methode

In gesprek over het (in)formele netwerk van de persoon met een zorgbehoefte, met aandacht voor de culturele en religieuze identiteit.

Auteur: Gözde Duran

Hogeschool Windesheim, lectoraat Goed Leven met Dementie

Vormgeving: Home of Happy Brands

Dit project werd gefinancierd door Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). De Goed Gesprek Methode is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Hogeschool Windesheim, Vrije Universiteit Amsterdam en Amsterdam UMC.

Het hulpmiddel is samengesteld door een ontwikkelteam bestaande uit studenten, onderzoekers, praktijkondersteuners huisartsenzorg (POH), casemanager dementie en een mantelzorger. Met dank aan input van Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra (SAG), Zorggroep Almere en Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen.

Oktober 2024

